ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)
z 11. novembra 2004 *

Vo veci C-467/02

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES,

podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Stuttgart (Nemecko) z 19. decembra 2002 a doručený Súdnemu dvoru 27. decembra 2002, ktorý súvisí s konaním:

Inan Cetinkaya

proti

Spolkovej krajine Bádensko-Württembersko,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J.-P. Puissochet a R. Schintgen, N. Colneric a J. N. Cunha Rodrigues (spravodajca),

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: P. Léger,
tajomník: M. Múgica Arzamendi, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 17. marca 2004,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— pán Cetinkaya, v zastúpení: C. Trurnit, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: W.-D. Plessing a A. Tiemann, splnomocnení zástupcovia,

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a A. C. Branco, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: D. Martin a H. Kreppel, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 10. júna 2004,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 6, 7 a 14 rozhodnutia č. 1/80 asociačnej rady z 19. septembra 1980 o vývoji pridruženia (ďalej

len „rozhodnutie č. 1/80"). Asociačná rada bola zriadená dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi a Spoločenstvom na strane druhej a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 217, 1964, s. 3685, ďalej len „dohoda o pridružení").

2 Tento návrh bol podaný v rámci žaloby pána Cetinkaya, tureckou štátnou príslušníčkou, proti spolkovej krajine Bádensko-Württembersko s ohľadom na konanie o vyhostení z nemeckého územia.

Právny rámec

Rozhodnutie č. 1/80

3 Podľa článku 6 ods. 1 a 2 rozhodnutia č. 1/80:

„1. S výhradou ustanovení článku 7 o slobodnom prístupe rodinných príslušníkov k zamestnaniu, turecký pracovník, ktorý patrí do legálneho trhu práce v členskom štáte:

— má právo v tomto členskom štáte, po roku legálneho zamestnania, na obnovu svojho pracovného povolenia, u toho istého zamestnávateľa, ak tento má voľné pracovné miesto,

— má právo v tomto členskom štáte, po troch rokoch legálneho zamestnania, a s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva, odpovedať na pracovnú ponuku v rovnakej profesii u zamestnávateľa podľa svojho výberu, urobenú za normálnych podmienok, zaregistrovanú na úrade práce v tomto členskom štáte,

— požíva v tomto členskom štáte, po štyroch rokoch legálneho zamestnania, výhodu slobodného prístupu ku každej pracovnej činnosti podľa svojho výberu.

2. Ročné dovolenky a neprítomnosť z dôvodu materstva, pracovného úrazu, alebo krátkej choroby sa považujú za obdobia legálneho zamestnania. Obdobia nedobrovoľnej nezamestnanosti riadne potvrdené oprávnenými úradmi, a neprítomnosť pre dlhodobú chorobu, bez toho, že by boli považované za obdobia legálneho zamestnania, sa nedotýkajú práv, získaných na základe období predchádzajúceho zamestnania." [*neoficiálny preklad*]

4 V súlade s článkom 7 rozhodnutia č. 1/80:

„Rodinní príslušníci tureckého pracovníka, ktorý patrí do legálneho trhu práce v tomto členskom štáte, ktorí získali povolenie sa k nemu pripojiť:

— majú právo odpovedať, s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva, na každú pracovnú ponuku, ak tam bývajú legálne aspoň tri roky;

— tam požívajú slobodný prístup ku každej pracovnej činnosti podľa svojho výberu, ak tam legálne bývajú aspoň päť rokov.

Deti tureckých pracovníkov, ktoré v prijímajúcom členskom štáte absolvovali odbornú prípravu, môžu nezávisle od dĺžky ich pobytu v tomto členskom štáte, s podmienkou, že jeden z rodičov vykonával legálne zamestnanie v tomto členskom štáte aspoň tri roky, odpovedať v tomto členskom štáte na každú pracovnú ponuku." [*neoficiálny preklad*]

5 Podľa článku 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80:

„Ustanovenia tohto oddielu sa uplatnia s výhradou obmedzení odôvodnených zaistením verejného poriadku, bezpečnosti a verejného zdravia." [*neoficiálny preklad*]

Vnútroštátna právna úprava

6 Paragraf 47 ods. 1 a 2 Ausländergesetz (zákon o cudzincoch, ďalej len „AuslG") stanovuje:

„(1) Cudzinec je vyhostený

1. keď, po spáchaní viacerých úmyselných trestných činov, bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní minimálne troch rokov, bez možnosti podať odvolanie,

alebo na osobitný trest pre mladistvých páchateľov, alebo keď po spáchaní úmyselných trestných činov bol odsúdený bez možnosti podať odvolanie na viacero trestov spadajúcich do týchto skupín na dobu minimálne troch rokov v priebehu piatich rokov, alebo keď bol nariadený výkon trestu odňatia slobody počas posledného odsúdenia bez možnosti odvolania, alebo

2. keď bol odsúdený bez možnosti podať odvolanie na trest odňatia slobody v trvaní aspoň dvoch rokov pre mladistvých páchateľov alebo na trest odňatia slobody, ak nešlo o podmienečné odsúdenie spojené s probáciou, po spáchaní úmyselného trestného činu podľa zákona o psychotropných a omamných látkach, pre rušenie verejného poriadku za podmienok uvedených v článku 125a druhej vete trestného zákona, alebo po rušení verejného poriadku v zmysle článku 25 trestného zákona počas politických zhromaždení alebo zakázaných manifestácií.

(2) Cudzinec je obvykle vyhostený

1. keď je odsúdený bez možnosti podať odvolanie minimálne na dva roky na osobitný trest pre mladistvých delikventov, alebo na trest odňatia slobody, ak nešlo o podmienečné odsúdenie spojené s probáciou, po spáchaní jedného alebo viacerých úmyselných trestných činov,

2. keď, porušujúc ustanovenia zákona o psychotropných a omamných látkach, pestuje, vyrába, dováža, umožní tranzit alebo vyváža, predáva, poskytne niekomu alebo uvedie do obehu akýmkoľvek iným spôsobom omamnú látku, psychotropnú látku, obchoduje s ňou, podnecuje na spáchanie niektorého z uvedených činov, alebo je spolupáchateľom."

7 Paragraf 48 ods.1 AuslG stanovuje:

„(1) Cudzinec, ktorý

1. má povolenie na pobyt,

2. má povolenie na pobyt na dobu neurčitú a ktorý sa narodil na území daného štátu alebo ktorý tam prišiel ako maloletý,

3. má povolenie na pobyt na dobu neurčitú a ktorý žije v manželstve alebo vo voľnom zväzku s cudzincom, na ktorého sa vzťahujú body 1 a 2 uvedené vyššie,

...

môže byť vyhostený iba zo závažných dôvodov bezpečnosti a verejného poriadku. Tieto dôvody existujú vo všeobecnosti v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje § 47 ods. 1."

Konanie pred vnútroštátnym súdom a prejudiciálne otázky

8 Z uznesenia vnútroštátneho súdu vyplýva, že pán Cetinkaya, žalobca v konaní vo veci samej, sa narodil 24. januára 1979 v Nemecku, kde stále býval. Od 9. marca 1995 má povolenie na pobyt v tomto členskom štáte na dobu neurčitú.

9 V júli 1995 pán Cetinkaya získal stredoškolský diplom. Dva mesiace potom sa začal učiť za tesára. Toto štúdium zanechal vo februári nasledujúceho roku. Následne krátkodobo pracoval pre viacerých zamestnávateľov. V lete 1996 pracoval počas niekoľkých týždňov ako čašník v reštaurácii. Na jeseň toho istého roku znovu začal študovať s cieľom získať zamestnanie v maloobchode. Toto štúdium opätovne po určitom čase zanechal. Následne pracoval od novembra 1996 do januára 1997 v reštaurácii, potom až do júna 1998 v obchodnej spoločnosti, a počas mesiacov august a september 1998 v ďalšej obchodnej spoločnosti. Po období nezamestnanosti, ktoré trvalo až do júla 1999, pán Cetinkaya pracoval počas jedného mesiaca ako skladník. Od 1. augusta 1999 bol zamestnaný v dopravnej spoločnosti. Krátko na to opustil aj toto zamestnanie. Nakoniec bol zamestnaný ako robotník pri strojoch, ale toto zamestnanie ukončil v decembri 1999.

10 Uznesenie vnútroštátneho súdu okrem toho upresňuje, že rodičia a päť starších sestier pána Cetinkaya, z ktorých tri získali nemeckú štátnu príslušnosť, bývajú taktiež v Nemecku a ich otec pracoval až do dosiahnutia dôchodkového veku. Rodičia a dve sestry pána Cetinkaya, ktorí si ponechali tureckú štátnu príslušnosť, si podali žiadosť o nadobudnutie nemeckej štátnej príslušnosti naturalizáciou.

11 Z uznesenia vnútroštátneho súdu rovnako vyplýva, že pán Centikaya bol v Nemecku odsúdený 1. augusta 1996 na 80 hodín verejnoprospešných prác za skupinovú krádež, skupinové vydieranie a pokus skupinového vydierania v piatich prípadoch, 15. apríla 1997 na trest odňatia slobody pre maloletých v trvaní dvoch týždňov, vezmúc do úvahy predchádzajúce odsúdenie, 24. marca 1998 na trest odňatia slobody pre maloletých v trvaní šiestich mesiacov podmienečne pre údery a zranenia spáchané skupinovo, 26. októbra 1999 na trest odňatia slobody pre maloletých v trvaní dvoch rokov, vezmúc do úvahy predchádzajúce odsúdenie za nedovolené obchodovanie s psychotropnými a omamnými látkami vo veľkom množstve, a napokon 26. septembra 2000 na trest odňatia slobody pre maloletých v trvaní troch rokov, vezmúc do úvahy dve predchádzajúce odsúdenia za nezákonné zadováženie psychotropných a omamných látok v súbehu s obchodovaním s psychotropnými a omamnými látkami v sto dva prípadoch, za nedovolené prechovávanie psychotropných a omamných látok vo veľkom množstve v súbehu

s obchodovaním s psychotropnými a omamnými látkami v dvoch prípadoch a za nezákonný dovoz psychotropných a omamných látok vo veľkom množstve a obchodovanie s nimi.

12 Pán Cetinkaya bol zadržaný 7. januára 2000 a umiestnený do ústavu na výkon väzby pre mladistvých páchateľov. Prepustený bol 22. januára 2001, aby sa podrobil odvykacej liečbe pre postihnutých toxikomániou. Potom, čo bezúspešne zanechal dve liečebné kúry, sa pán Cetinkaya podrobil od 10. septembra 2001 novej liečebnej kúre v centre pre liečbu postihnutých toxikomániou, ktorú úspešne ukončil v lete 2002. Súdnym rozhodnutím z 20. augusta 2002 získal odklad na výkon zvyšku trestu, uplatniac Betäubungsmittelgesetz (zákon o psychotropných a omamných látkach, ďalej len„BtMG"), čo podľa vyjadrení vnútroštátneho súdu, predpokladá, že záujem bezpečnosti obyvateľstva musí byť taktiež vzatý do úvahy.

13 Od augusta 2002 pán Cetinkaya znovu začal stredoškolské štúdium a dvakrát týždenne zabezpečoval nočnú službu v centre pre liečbu postihnutých toxikomániou.

14 Dňa 3. novembra 2000 príslušný správny orgán, konkrétne Regierungspräsidium Stuttgart, oznámil pánovi Cetinkayovi okamžité vyhostenie z Nemecka a hrozil mu bezodkladným transportom do Turecka. Podľa tohto orgánu existovali závažné dôvody bezpečnosti a verejného poriadku podľa § 48 ods.1 tretej vety spolu s § 47 ods. 1 bodu 1 AuslG, ktoré odôvodňovali zákonný predpoklad vyhostenia. Vyhostenie bolo pokladané za nutné z dôvodov všeobecnej a osobitnej prevencie a nebolo by v rozpore s článkom 7 rozhodnutia č. 1/80, pretože z dôvodu svojho uväznenia a liečebnej kúry pre postihnutých toxikomániou, ktorej sa musel podrobiť, nebol už disponibilný pre trh práce. Aj keď sa mohol dovolávať práva na pobyt podľa článku 7 rozhodnutia č. 1/80, podmienky uvedené v článku 14 rovnakého rozhodnutia by boli v každom prípade naplnené.

15 Dňa 8. decembra 2000 pán Cetinkaya podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie pred vnútroštátnym súdom.

16 Dňa 3. septembra 2002 Regierungspräsidium Stuttgart zmenil citované rozhodnutie v tom zmysle, že pán Centikaya dostal od toho momentu lehotu do 4. októbra 2002 na dobrovoľné opustenie nemeckého územia. V odôvodnení Regierungspräsidium zdôraznil, že pán Cetinkaya bol prepustený 22. januára 2001, aby sa podrobil liečbe pre postihnutých toxikomániou, čo je dôvod, pre ktorý mu bola stanovená lehota, aby dobrovoľne opustil nemecké územie.

17 Dňa 6. septembra 2002 pán Cetinkaya taktiež podal odvolanie proti tomuto rozhodnutiu na Verwaltungsgericht Stuttgart, ktorý po spojení oboch predmetných konaní, rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1) Spadá dieťa tureckého pracovníka, narodené v Nemecku, ktorý patrí do legálneho trhu práce, pod článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80..., ak jeho pobyt od narodenia — a hypoteticky až do dospelosti — bol povolený (zo začiatku) iba z dôvodov spájania rodín, alebo, ak mu bola udelená výnimka, jeho pobyt nebol ukončený jedine z týchto dôvodov?

2) Môže byť právo prístupu rodinného príslušníka na trh práce, ako aj udelenie predĺženia pobytu na základe uplatnenia článku 7 prvého odseku druhej zarážky obmedzené iba na základe uplatnenia článku 14 rozhodnutia č. 1/80?

3) Má odsúdenie na trest odňatia slobody pre maloletých v trvaní troch rokov za následok definitívne vylúčenie z trhu práce a ak áno, stratu práv obsiahnutých v článku 7 prvom odseku druhej zarážke, aj keď existujú konkrétne možnosti, že iba časť trestu bude vykonaná, aj keď na druhej strane, je nutné následne po podmienečnom prepustení podrobiť sa liečbe pre postihnutých toxikomániou a že počas tohto obdobia dotknutá osoba alebo osoby už nebudú disponibilné pre trh práce?

4) Zodpovedá strata zamestnania alebo nemožnosť uchádzať sa o miesto počas terajšej nezamestnanosti spôsobená odsúdením na trest odňatia slobody (bez možnosti odkladu) *ipso facto* obdobiu dobrovoľnej nezamestnanosti v zmysle článku 6 ods. 2 druhej vety rozhodnutia č. 1/80, ktorý nebráni strate práv uvedených v článku 6 ods. 1 a v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80?

5) Možno uplatniť toto riešenie aj vtedy, keď v primeranom a predvídateľnom čase možno počítať s prepustením, ale po ktorom bude každopádne nasledovať odvykacia liečba pre postihnutých toxikomániou a že opätovné získanie zamestnania bude možné až po získaní diplomu a zvýšení kvalifikácie?

6) Má byť článok 14 rozhodnutia č. 1/80 vykladaný v tom zmysle, že v rámci súdneho konania je potrebné ešte vziať do úvahy zmenu situácie dotknutej osoby alebo osôb, ktorá už nepovoľuje obmedzenie v zmysle článku 14 rozhodnutia č. 1/80 a ktorá nasleduje po poslednom rozhodnutí úradov?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

18 Vo svojej prvej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na situáciu dospelej osoby, dieťaťa tureckého pracovníka, ktorý patrí do legálneho trhu práce v prijímajúcom členskom štáte, zatiaľ čo toto dieťa sa narodilo a vždy bývalo v tomto členskom štáte.

19 Vnútroštátny súd by chcel vedieť, či okolnosť, že sa pán Cetinkaya narodil a vždy býval v prijímajúcom členskom štáte, takže nepotreboval získať povolenie pripojiť sa k vyššie uvedenému pracovníkovi v zmysle už citovaného ustanovenia má vplyv na uplatnenie tohto ustanovenia.

20 Ako bolo zdôraznené vo všetkých pripomienkach predložených Súdnemu dvoru, táto posledná otázka si vyžaduje zápornú odpoveď.

21 Okolnosť, že článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 nepočíta výslovne s tým, že predpoklad, podľa ktorého členovia rodiny tureckého pracovníka „získali povolenie sa k nemu pripojiť" neumožňuje vyvodiť záver, že autori tohto rozhodnutia chceli vylúčiť z požívania práv v ňom uvedených rodinného príslušníka, ktorý sa narodil na území prijímajúceho členského štátu, a teda ktorý nepotreboval žiadať o povolenie pripojiť sa k tureckému pracovníkovi v prijímajúcom členskom štáte z dôvodu spájania rodín.

22 Podmienku, podľa ktorej rodinní príslušníci musia získať povolenie pripojiť sa k tureckému pracovníkovi, možno vysvetliť tým, že ustanovenia o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckou republikou (ďalej len „pridruženie EHS — Turecko") nezbavuje členské štáty kompetencie právne upraviť vstup tureckých štátnych príslušníkov na svoje územie, ako aj podmienky ich prvej profesionálnej aktivity, napriek tomu, že prvé prijatie takéhoto štátneho príslušníka v členskom štáte je v zásade výlučne upravené vnútroštátnym právom tohto štátu (pozri najmä rozsudok z 30. septembra 2004, Ayaz, C-275/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, bod 35).

23 Pokiaľ táto podmienka smeruje k tomu, aby vylúčila z rozsahu pôsobnosti článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 rodinných príslušníkov tureckého pracovníka, ktorí vstúpili na územie prijímajúceho členského štátu a tam bývajú v rozpore s platnou právnou úpravou tohto členského štátu, nemohla by byť právoplatne použitá proti rodinnému príslušníkovi, ktorý sa tak, ako v tomto spore pred vnútroštátnym súdom, narodil a vždy býval v tomto členskom štáte a ktorý teda nepotreboval povolenie, aby sa pripojil k tomuto pracovníkovi.

24 Nič neumožňuje domnievať sa, že autori rozhodnutia č. 1/80 mali v úmysle vytvoriť rozlišovanie v závislosti od miesta narodenia detí tureckého pracovníka, tak aby zbavili deti narodené v prijímajúcom členskom štáte, na rozdiel od rodinných príslušníkov, ktorí získali povolenie sa k tomuto pracovníkovi pripojiť, výhody požívať práva prístupu k zamestnaniu a na pobyt, vyplývajúce z ustanovení článku 7 tohto rozhodnutia.

25 Jedine tento výklad je schopný zabezpečiť koherentnosť zavedeného systému a zabezpečiť plnú realizáciu cieľa, ktorý sleduje článok 7 prvý odsek tohto rozhodnutia, ktorým je vytvoriť priaznivé podmienky pre spájanie rodín v prijímajúcom členskom štáte, tým, že sa umožní najskôr prítomnosť rodinných príslušníkov migrujúceho pracovníka a po určitom čase sa ich postavenie upevní

tým, že sa im poskytne právo prístupu k zamestnaniu v tomto štáte (pozri najmä rozsudky zo 17. apríla 1997, Kadiman, C-351/95, Zb. s. I-2133, body 34 až 36, a Ayaz, už citovaný, bod 41).

26 Následne dieťa tureckého pracovníka, na ktoré sa vzťahuje článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80, sa môže dovolávať výhod tohto ustanovenia, aj keď sa narodilo a vždy bývalo v tomto členskom štáte.

27 Nemecká vláda sa predsa len pýta, či pán Cetinkaya spĺňa ďalšiu podmienku uplatnenia vyššie uvedeného článku 7 prvého odseku, a to, či je pracovníkom „ktorý patrí do legálneho trhu práce" jeho otca. Podľa tejto vlády turecký pracovník, od ktorého sú odvodené práva, musí splniť podmienky vymenované v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80, v dobe pobytu, počas ktorej rodinný príslušník, ktorý sa nemôže odvolávať na odbornú prípravu, uplatňuje práva odvodené z tohto ustanovenia. Okrem toho uznesenie vnútroštátneho súdu neuviedlo, či strata postavenia pracovníka otca pána Cetinkaya nastala pred alebo po prijatí rozhodnutia o vyhostení, ani či matka zainteresovanej osoby vykonávala profesionálnu aktivitu.

28 Táto argumentácia musí byť zamietnutá.

29 Zo znenia článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 nemožno vyvodiť, že rodinní príslušníci, na ktorých sa vzťahuje, stratia práva, ktoré im toto ustanovenie priznáva, jedine na základe skutočnosti, že v danej chvíli vyššie uvedený pracovník prestal patriť do legálneho trhu práce v prijímajúcom členskom štáte.

30 Súdny dvor tak poukázal na to, že členské štáty už nemajú právo doplniť podmienky pobytu rodinného príslušníka tureckého pracovníka po uplynutí obdobia troch rokov, s ktorým počíta článok 7 prvý odsek prvá zarážka rozhodnutia č. 1/80, počas ktorého má dotknutá osoba v zásade žiť spoločne s týmto pracovníkom, a o to viac to platí pre tureckého prisťahovalca, ktorý spĺňa podmienky článku 7 prvého odseku druhej zarážky rozhodnutia č. 1/80 (pozri najmä rozsudok zo 16. marca 2000, Ergat, C-329/97, Zb. s. I-1487, body 37 až 39).

31 Pokiaľ ide o rodinných príslušníkov, na ktorých sa vzťahuje článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80, ktorí rovnako ako pán Cetinkaya, po piatich rokoch legálneho pobytu s pracovníkom, požívajú výhodu slobodného prístupu k zamestnaniu v prijímajúcom členskom štáte, v súlade s druhou zarážkou tohto ustanovenia nielenže priama účinnosť, ktorá sa s ním spája, má za následok, že zainteresované osoby odvodzujú svoje osobné právo na zamestnanie priamo z rozhodnutia č. 1/80, ale, okrem toho, potrebná účinnosť tohto práva nevyhnutne zahŕňa existenciu súvzťažného práva na pobyt, ktoré sa taktiež opiera o ustanovenia práva Spoločenstva a je nezávislé na zachovaní podmienok prístupu k týmto právam (pozri najmä rozsudok Ergat, už citovaný, bod 40).

32 Za týchto podmienok práva priznané v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80 môžu byť uplatňované rodinnými príslušníkmi po uplynutí doby pobytu, resp. troch a piatich rokov tureckým pracovníkom, ktorý patrí do legálneho trhu práce v prijímajúcom členskom štáte, aj keď po uplynutí týchto období pobytu tento pracovník, najmä z dôvodu uplatnenia svojich práv na dôchodok, už nepatrí do trhu práce v tomto členskom štáte.

33 Preto okolnosť, ako tá v danom prípade, keď turecký pracovník, ktorého rodinný príslušník žil spoločne s týmto pracovníkom počas doby piatich rokov, ktorú požaduje článok 7 prvý odsek druhá zarážka rozhodnutia č.1/80, požaduje požívanie práv upravených v článku 7 prvom odseku rozhodnutia č. 1/80, už nepatrí do

legálneho trhu práce v prijímajúcom členskom štáte, nemôže zbaviť dotknutú osobu požívania jej práv.

34 Za týchto podmienok je potrebné odpovedať na prvú otázku, že článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že upravuje postavenie dospelej osoby, dieťaťa tureckého pracovníka, ktorý patrí alebo patril do legálneho trhu práce v prijímajúcom členskom štáte, aj keď sa toto dieťa narodilo a vždy bývalo v tomto členskom štáte.

O druhej otázke

35 Z uznesenia vnútroštátneho súdu vyplýva, že v tejto otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 odporuje tomu, aby následne po odsúdení na trest odňatia slobody, po ktorom nasledovala odvykacia liečba pre postihnutých toxikomániou, boli práva, ktoré toto ustanovenie priznáva tureckému štátnemu príslušníkovi v postavení pána Cetinkaya obmedzené z dôvodu dlhšej absencie na trhu práce.

36 Súdny dvor už rozhodol, že obmedzenia práva na pobyt ako dôsledok práva prístupu na trh práce a právo reálne vykonávať zamestnanie, ktoré požívajú rodinní príslušníci tureckého pracovníka, sú dvojakého druhu. Jednak samotný článok 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 otvára členským štátom možnosť obmedziť v osobitných prípadoch a pri poskytnutí náležitého odôvodnenia prítomnosť tureckého prisťahovalca na území prijímajúceho členského štátu, keď tento svojím správaním predstavuje reálne a závažné nebezpečenstvo pre verejný poriadok, bezpečnosť alebo verejné zdravie. Jednak rodinný príslušník, ktorý riadne získal povolenie pripojiť sa k tureckému pracovníkovi v jednom členskom štáte, ale ktorý opustil územie prijímajúceho členského štátu na dlhšie obdobie a bez náležitých dôvodov, stráca v zásade právny status, ktorý získal na základe článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 (pozri rozsudok Ergat, už citovaný, body 45, 46 a 48).

37 Ako zdôraznil generálny advokát v bode 40 svojich návrhov, ak sa spor, ktorý vyústil do už citovaného rozsudku Ergat, týkal postavenia rodinného príslušníka, ktorý sa pripojil k pracovníkovi v prijímajúcom členskom štáte, výklad článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80, ktorý tento rozsudok obsahuje, musí platiť o to viac v situácii, kde, ako v tomto vnútroštátnom spore, vyššie uvedený rodinný príslušník sa narodil a vždy býval v prijímajúcom členskom štáte.

38 Z toho vyplýva, že článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že práva, ktoré toto ustanovenie priznáva rodinným príslušníkom tureckého pracovníka, ktorí spĺňajú podmienku minimálnej dĺžky pobytu, môžu byť obmedzené iba pri uplatnení článku 14 rozhodnutia č. 1/80, a to z dôvodov ochrany verejného poriadku, bezpečnosti a verejného zdravia, alebo z toho dôvodu, že dotknutá osoba opustila územie prijímajúceho členského štátu na dlhšie obdobie a bez náležitých dôvodov.

39 Na druhú otázku preto treba odpovedať, že článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 bráni tomu, aby následne po odsúdení na trest odňatia slobody, po ktorom nasledovala odvykacia liečba pre postihnutých toxikomániou, boli práva, ktoré toto ustanovenie priznáva tureckému štátnemu príslušníkovi v postavení pána Cetinkaya, obmedzené z dôvodu dlhšej absencie na trhu práce.

O tretej, štvrtej a piatej otázke

40 Vzhľadom na odpoveď na druhú otázku nie je potrebné odpovedať na tretiu, štvrtú a piatu otázku, ktoré vychádzajú z premisy, podľa ktorej práva priznané rodinným príslušníkom tureckého pracovníka podľa článku 7 prvého odseku rozhodnutia č. 1/80 môžu byť obmedzené z iných dôvodov, ako sú tie, ktoré uvádza článok 14

rozhodnutia č. 1/80, alebo preto, že dotknutá osoba opustila územie prijímajúceho členského štátu na dlhšie obdobie a bez náležitých dôvodov.

O šiestej otázke

41 V tejto otázke sa vnútroštátny súd pýta, či článok 14 rozhodnutia č.180 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby vnútroštátne právne predpisy nebrali do úvahy, pri overovaní zákonnosti opatrenia vyhostenia nariadeného voči tureckému štátnemu príslušníkovi, skutkové okolnosti, ktoré nastali po prijatí posledného rozhodnutia príslušnými úradmi a ktoré by už neoprávňovali obmedzenie práv dotknutej osoby v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia.

42 Súdny dvor vyvodil jednak zo znenia článku 12 dohody o pridružení a článku 36 dodatkového protokolu, ktorý bol podpísaný 23. novembra 1970 v Bruseli a uzavretý, schválený a potvrdený v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 19. decembra 1972 (Ú. v. ES L 293, s. 1), ako aj z cieľa rozhodnutia č. 1/80, že zásady obsiahnuté v článkoch 48 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 39 ES), 49 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 41 ES) a 50 Zmluvy ES (zmenený, teraz článok 41 ES) majú byť prebraté a uplatnené, pokiaľ je to možné, na tureckých štátnych príslušníkov, ktorí požívajú práva priznané vyššie uvedeným rozhodnutím (pozri najmä rozsudok Ayaz, už citovaný, bod 44).

43 Z toho vyplýva, že pokiaľ ide o určenie dosahu výnimky verejného poriadku, upravenej v článku 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, je potrebné sa odvolať na výklad takejto výnimky v oblasti voľného pohybu pracovníkov, štátnych príslušníkov členských štátov Spoločenstva. Takýto výklad je o to viac odôvodnený, že vyššie

uvedené ustanovenie takmer identické s obsahom ustanovenia 48 ods. 3 Zmluvy (rozsudok z 10. februára 2000, Nazli, C-340/97, Zb. s. I-957, bod 56).

44 Čo sa týka konkrétnejšie článku 3 smernice Rady 64/221/EHS z 25. februára 1964 o koordinácii osobitných opatrení o pohybe a pobyte cudzích štátnych príslušníkov, prijatých z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia (Ú. v. L 56, 1964, s. 850), Súdny dvor poukázal na to, že aby príslušné vnútroštátne úrady mohli rozhodnúť, či štátny príslušník iného členského štátu môže byť vyhostený z dôvodov námietky verejného poriadku, musia určiť jednotlivo buď opatrenie, alebo okolnosti, ktoré boli dôvodom tohto odsúdenia, odhalia existenciu osobného správania, ktoré predstavuje aktuálne ohrozenie verejného poriadku. Znenie článku 3 smernice 64/221 a ani judikatúra Súdneho dvora neposkytujú presnejšie informácie o dátume na stanovenie „aktuálnosti ohrozenia" (rozsudok z 29. apríla 2004, Orfanopoulos a Oliveri, C-482/01 a C-493/01, Zb. s. I-5257, bod 77).

45 V už citovanom rozsudku Orfanopoulos a Oliveri (bod 82) Súdny dvor rozhodol, že článok 3 smernice 64/221 odporuje vnútroštátnej praxi, podľa ktorej vnútroštátne súdy nemusia vziať do úvahy, po overení zákonnosti vyhostenia štátneho príslušníka členského štátu, skutkové okolnosti, ktoré nastali po prijatí posledného rozhodnutia príslušnými úradmi a ktoré by mohli spôsobiť odstránenie alebo výrazné zníženie aktuálneho ohrozenia, ktoré by predstavovalo pre verejný poriadok správanie dotknutej osoby.

46 Ako bolo spomenuté v bodoch 42 a 43 tohto rozsudku, článok 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 ukladá príslušným vnútroštátnym úradom obdobné obmedzenia, ako sú tie, ktoré sa uplatnia na štátneho príslušníka členského štátu, a rovnako ako článok 3

smernice 64/221 toto ustanovenie neobsahuje určenie dátumu pre stanovenie aktuálnosti ohrozenia.

47 Majúc na zreteli zásady potvrdené pre voľný pohyb osôb, pracovníkov, štátnych príslušníkov členských štátov a ktoré sa preberajú pre tureckých pracovníkov, ktorí požívajú práva priznané rozhodnutím č. 1/80, vnútroštátne súdy musia vziať do úvahy, po overení zákonnosti opatrenia vyhostenia tureckého štátneho príslušníka skutkové náležitosti, ktoré nastali po prijatí posledného rozhodnutia príslušnými úradmi a ktoré by mohli spôsobiť odstránenie alebo výrazné zníženie aktuálneho ohrozenia, ktoré by predstavovalo pre verejný poriadok správanie dotknutej osoby.

48 Na šiestu otázku je teda potrebné odpovedať, že článok 14 rozhodnutia č. 1/80 bráni tomu, aby vnútroštátne právne poriadky nebrali do úvahy pri overovaní zákonnosti opatrenia vyhostenia nariadeného voči tureckému štátnemu príslušníkovi skutkové okolnosti, ktoré nastali po prijatí posledného rozhodnutia príslušnými úradmi a ktoré by už neoprávňovali obmedzenie práv dotknutej osoby v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia.

O trovách

49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1) **Článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 z 19. septembra 1980 o vývoji pridruženia prijatý asociačnou radou zriadenou dohodou o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, sa má vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na situáciu dospelej osoby, dieťa tureckého pracovníka, ktorý patrí alebo patril do legálneho trhu práce v prijímajúcom členskom štáte, zatiaľ čo toto dieťa sa narodilo a vždy bývalo v tomto členskom štáte.**

2) **Článok 7 prvý odsek rozhodnutia č. 1/80 bráni tomu, aby následne po odsúdení na trest odňatia slobody, po ktorom nasledovala odvykacia liečba pre postihnutých toxikomániou, boli práva, ktoré toto ustanovenie priznáva tureckému štátnemu príslušníkovi v postavení pána Cetinkaya, obmedzené z dôvodu dlhšej absencie na trhu práce.**

3) **Článok 14 rozhodnutia č. 1/80 bráni tomu, aby vnútroštátne právne poriadky nebrali do úvahy pri overovaní zákonnosti opatrenia vyhostenia nariadeného voči tureckému štátnemu príslušníkovi skutkové okolnosti, ktoré nastali po prijatí posledného rozhodnutia príslušnými úradmi a ktoré by už neoprávňovali obmedzenie práv dotknutej osoby v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia.**

Podpisy